

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยแบ่งการบริหารการปกครองประเทศออกเป็น 3 ระดับ มานาน นับตั้งแต่การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. 2476 ซึ่งแบ่งการปกครองออกเป็น ส่วนกลาง คือ หน่วยงาน กระทรวง ทบวง กรม ที่อยู่ส่วนกลาง เป็นศูนย์กลางการบริหารงานรัฐบาล ส่วนภูมิภาค คือ หน่วยงานที่บริหารงานในส่วนกลางจัดส่งข้าราชการไปดำเนินงานในภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น คือ องค์การปกครองที่สร้างขึ้นให้คนในท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองกันเอง โดยในระยะเริ่มแรกคือ เทศบาล ต่อมาเพิ่มเป็นกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แม้ว่าประเทศไทยจะมีการจัดรูปแบบการบริหารงานในรูปแบบที่หลากหลายขึ้น ระบบการปกครองและการบริหารยังเป็นระบบที่รวมศูนย์อำนาจอยู่ที่ส่วนกลาง การบริหารงาน และการกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด โดยข้าราชการและหน่วยงานส่วนกลางซึ่งเป็นการใช้อำนาจบริหารงานที่ลดหลั่นกันลงไปจากระดับกระทรวง กรม หน่วยงานในภูมิภาค อันได้แก่ จังหวัด อำเภอ ไปจนถึงตำบล หมู่บ้านตามลำดับ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539 : 30)

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 111 ตอน 53 ก ลงวันที่ 2 ธันวาคม 2537 ผลจากพระราชบัญญัติ ฉบับนี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ขนานใหญ่ เป็นการกระจายอำนาจจากรัฐบาลลงสู่องค์กรประชาชนในระดับตำบล และมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด (ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539 : 150) การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542 ในการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล บุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น มี

เจ้าหน้าที่รับผิดชอบและปฏิบัติงานประจำ ซึ่งเดิมที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชกฤษฎีการะเบียบพนักงานส่วนตำบล พ.ศ. 2539 (กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง. 2542 : 79) และมีองค์กรที่ทำหน้าที่บริหารงานบุคคลร่วมกับพนักงานเทศบาลเรียกว่า “คณะกรรมการพนักงานเทศบาล” หรือชื่อย่อ “กท” ซึ่งทำหน้าที่ในเรื่องการบริหารงานบุคคลของพนักงานส่วนตำบลตั้งแต่การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การเลื่อนระดับ การโอน การย้าย การดำเนินการทางวินัย การให้ออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ การกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการในการบริหารงานบุคคลในเรื่องต่างๆ ซึ่งโดยส่วนมากนำมาจากหลักเกณฑ์และวิธีการของพนักงานเทศบาลเป็นหลัก ก็เนื่องจากองค์กรบริหารส่วนตำบลที่ได้รับการจัดตั้งใหม่ไม่มีองค์กรเพื่อทำหน้าที่บริหารงานบุคคลของตนเอง (กองราชการส่วนตำบล กรมการปกครอง. 2542 : 173)

ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กำหนดให้รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครองการบริหาร การเงิน การคลัง และการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานบุคคลมีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้น กำหนดรายละเอียดและวิธีการในการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ คือ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการบริหารงานบุคคลของพนักงานส่วนตำบลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบให้มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่น และประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวมและสามารถรองรับการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นได้ เรียกว่า คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นเรียกโดยย่อว่า “ก.ถ.” ในส่วนขององค์กรบริหารส่วนตำบลกำหนดให้มีคณะกรรมการในการบริหารงานบุคคลเรียกว่า “คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนตำบล” ในระดับจังหวัดมีการกำหนดคณะกรรมการในการบริหารงานบุคคลระดับจังหวัดที่เรียกว่า คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล (ก.อบต.จังหวัด) (พิชิต ศิริสวัสดิ์. 2543 : 60-64)

ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดคณะกรรมการในระดับต่างๆ แต่อำนาจในการบริหารยังเป็นของนายกองค์กรบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการมีหน้าที่เพียงกำกับให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ แต่อำนาจตั้งแต่การบรรจุแต่งตั้ง การย้าย การโอน การเลื่อนระดับ และการเลื่อนขั้นเงินเดือน การดำเนินการทางวินัย การให้พ้นจากตำแหน่ง ยังเป็นอำนาจ

หน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนตำบลมีข้อครหาในเรื่องการแสวงหาผลประโยชน์จากการบริหารงานบุคคล เช่น การสอบแข่งขันการบรรจุแต่งตั้งไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลกำหนด มีข้อร้องเรียนว่ามีการรับผลประโยชน์จากผู้สอบแข่งขันได้ การร้องเรียนการทุจริตการจัดสอบแข่งขันบุคคลเพื่อบรรจุแต่งตั้งเป็นพนักงานส่วนตำบล กรณี องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งคลอง อำเภอคำม่วน จังหวัดกาฬสินธุ์ จนถูกดำเนินการทางปกครองของจังหวัดกาฬสินธุ์ การใช้บัญชีผู้สอบแข่งขันได้ กรณีเทศบาลตำบลแก่งเสี้ยน จังหวัดกาญจนบุรี ที่กรรมการพนักงานเทศบาลมีมติให้บัญชีผู้สอบแข่งขันได้ของเทศบาลตำบลแก่งเสี้ยนใช้ได้เฉพาะเทศบาลตำบลแก่งเสี้ยนซึ่งเป็นผู้จัดสอบเท่านั้น แต่ยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น รวมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลขอใช้บัญชีเพื่อบรรจุแต่งตั้งจนเป็นเหตุต้องนำเรื่องขึ้นสู่ศาลปกครอง การร้องเรียนการใช้สิทธิพลเพื่อขอให้ผู้สอบแข่งขันได้ลงชื่อสละสิทธิ์เพื่อให้ผู้สอบแข่งขันได้ในลำดับถัดไปได้รับการบรรจุแต่งตั้งแทน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2548 : 10)

จะเห็นได้ว่าการบริหารงานบุคคลของพนักงานส่วนตำบล มีแนวทางที่แตกต่างจากการบริหารงานบุคคลข้าราชการประเภทอื่น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 มาตรา 60 ได้บัญญัติให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบกับ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 มาตรา 12 และมาตรา 25 ยังกำหนดให้การออกคำสั่งเกี่ยวกับการบรรจุและแต่งตั้ง การย้าย การโอน การรับโอน การเลื่อนระดับ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การสอบสวน การลงโทษทางวินัย หรือการอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นอำนาจของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งโดยส่วนใหญ่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ยังขาดความรู้และประสบการณ์ในด้านการบริหารงานบุคคล

เรื่องเกี่ยวกับตัวบุคคลเป็นเรื่องที่สำคัญ ทั้งนี้เพราะตามหลักทั่วไปในการบริหารงานนั้นแม้ว่าจะมีงบประมาณให้เพียงพอ มีการจัดองค์กรและการบริหารงานที่ดีมีอุปกรณ์และวัสดุต่าง ๆ พร้อมมูลสักเพียงใด ถ้าผู้ปฏิบัติงานไม่ดีไม่มีความรู้ความสามารถขาดความซื่อสัตย์สุจริตและไม่ประพฤติอยู่ในระเบียบวินัยอันดีแล้ว ก็เป็นการยากที่การบริหารงานจะบรรลุตามความมุ่งหมาย แต่ถ้าได้คนดีมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงานปัญหาอื่น ๆ ก็หมดไปส่วนสาเหตุที่ทำให้การบริหารงานบุคคลยุ่งยากมากขึ้น

อาจเป็นเรื่องเกี่ยวพันและมีผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงาน เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่ต่อเนื่อง และจะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานในด้านอื่น ๆ ทั้งหมด เพราะงานทุกด้านมีบุคลากรเป็นผู้ปฏิบัติ เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ (วณิชยา ภัทรวรรณ. 2552 : 2)

องค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีสภาพปัญหาการบริหารงานบุคลากร ในการจัดอัตรากำลังการกำหนดตำแหน่งมากเกินไปจนเกินความจำเป็น เช่น ปัญหาคนล้นงาน ตลอดจนขาดการเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์และบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน และบุคลากรยังขาดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการทำงาน ส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่มี ประสิทธิภาพและขาดประสิทธิผลก่อให้เกิดปัญหาในการพัฒนาองค์กร ซึ่งสิ่งสำคัญ ที่จะส่งผลสำเร็จต่อเป้าหมายขององค์กร คือ บุคลากร

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้ศึกษาซึ่งเป็นพนักงานส่วนตำบล ตำแหน่ง บุคลากร มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยปัญหาการบริหารงานบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาซึ่งจะนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปรับปรุงให้ระบบการบริหารงานบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลประสบผลสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา และเสริมสร้างการบริหารงานบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นปัญหาการบริหารงานบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามเพศ สถานะตำแหน่ง และระยะเวลาในการทำงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการบริหารงานบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการศึกษา

1. ความคิดเห็นปัญหาการบริหารงานบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง
2. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีเพศ สถานะตำแหน่ง และระยะเวลาในการทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ การบริหารงานบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามประกาศหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ.2553 จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งบุคลากร ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการให้บุคลากรพ้นจากงาน

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 106 คน
- 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรยามานะ (Yamane, 1973 : 125-127) จำนวน 85 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

- 3.1.1 เพศ
- 3.1.2 สถานะตำแหน่ง
- 3.1.3 ระยะเวลาในการทำงาน

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ปัญหาการบริหารงานบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 4 ด้าน ตามประกาศมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2545 แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ.2553 ได้แก่

3.2.1 ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งบุคลากร

3.2.2 ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร

3.2.3 ด้านการพัฒนาบุคลากร

3.2.4 ด้านการให้บุคลากรพ้นจากงาน

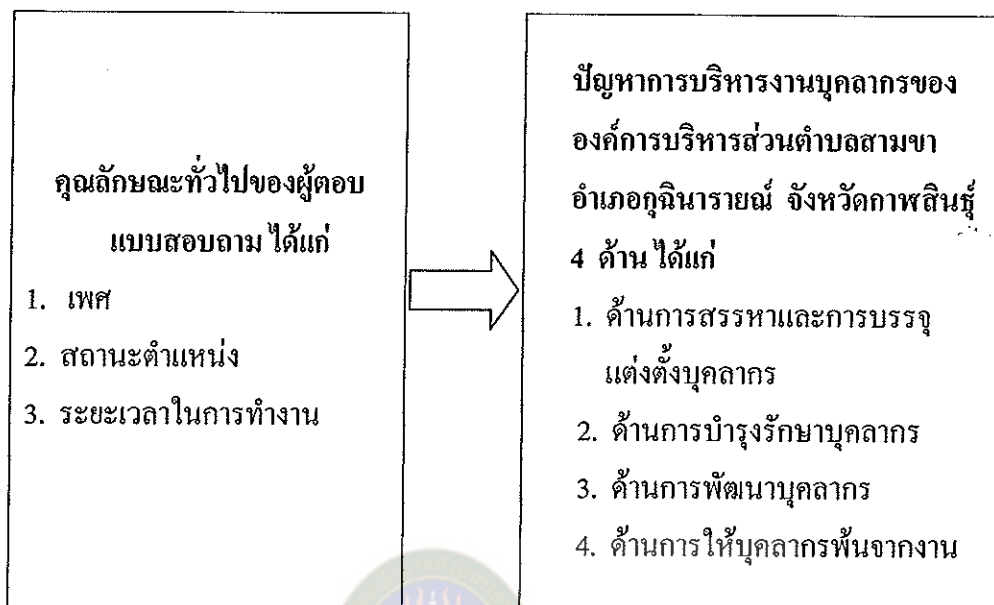
4. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา คือ 15 - 30 สิงหาคม พ.ศ. 2553

กรอบแนวคิดการศึกษา

ในการศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้ศึกษาตามกรอบการบริหารงานบุคคลที่กำหนดไว้ในประกาศคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์ เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ.2553 จำนวน 4 ด้าน ดังแผนภูมิที่ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามประกาศการจัดตั้งของกระทรวงมหาดไทย โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
2. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ หมายถึง พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้าง ลูกจ้าง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
3. พนักงาน หมายถึง พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามสายงานในองค์การบริหารส่วนตำบล
4. พนักงานจ้าง หมายถึง ลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยเป็นบุคคลซึ่งได้รับ

การจ้างตามสัญญาจ้างตามมาตรฐานทั่วไปนี้ โดยได้รับค่าตอบแทนจากงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อปฏิบัติงานให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล

5. คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล รองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีใช้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามที่นายกองกิจการบริหารส่วนตำบลมอบหมาย ได้ไม่เกิน 2 คน และอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล คนหนึ่ง ซึ่งมีได้เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐได้

6. ปัญหาการบริหารงานบุคลากร หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับ การบริหารงานบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ 4 ด้าน ได้แก่

6.1 ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งบุคลากร หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีอุปสรรค หรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับ การดำเนินการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งบุคลากร ดังนี้ มีการวางแผนอัตรากำลังคน มีการจัดทำแผนในการสรรหา การได้รับข้อมูลในการสรรหา ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การดำเนินการสรรหาเป็นไปตามระเบียบ วิธีการสรรหามีหลักเกณฑ์และขั้นตอน คุณวุฒิของพนักงานตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง และการบรรจุแต่งตั้งพนักงานได้รับความเห็นชอบตามมติ ก.อบต. จังหวัด

6.2 ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีอุปสรรคหรือมีข้อขัดข้องเกี่ยวกับการบำรุงรักษาบุคลากร ดังนี้ มีการปฐมนิเทศพนักงานใหม่ก่อนเข้าปฏิบัติงานทุกครั้ง ให้โอกาสพนักงานทุกคนได้แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน มีการแจ้งข่าวสารของทางราชการให้แก่พนักงานทราบอย่างต่อเนื่อง มีการมอบหมายงานให้กับพนักงานตรงกับความรู้ของพนักงานทุกตำแหน่ง การให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานแก่พนักงาน มีการจัดกิจกรรมนันทนาการแก่พนักงานในหน่วยงาน มีการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่ดีในการปฏิบัติงานในหน่วยงาน มีการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างพนักงานกับเพื่อนร่วมงาน ปัญหาการถูกเอารัดเอาเปรียบในการปฏิบัติงานจากเพื่อนร่วมงานได้รับการแก้ไข มีการชี้แจง แนะนำระเบียบการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างมีความยุติธรรม

6.3 ด้านการพัฒนาบุคลากร หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีอุปสรรค หรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับ การพัฒนาบุคลากร ดังนี้ มีการจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อเป็นการพัฒนาพนักงาน มีการให้โอกาสพนักงานไปศึกษาดูงานร่วมกับหน่วยงานอื่น มีการจัดหาเอกสาร คู่มือ วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานแก่พนักงาน มีการเชิญวิทยากร หรือผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกให้ความรู้และประสบการณ์แก่พนักงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานพนักงานยุติธรรม มีการพัฒนาการทำงานในรูปของทีมงาน มีการส่งเสริมให้พนักงานมีการศึกษา การติดตามผลการพัฒนาพนักงานหลังจากได้รับการพัฒนา

6.4 ด้านการให้บุคลากรพ้นจากงาน หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีอุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับการให้บุคลากรพ้นจากงาน ดังนี้ มีการจัดชี้แจงระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการให้บุคลากรพ้นจากงาน การสำรวจความต้องการของพนักงานที่จะพ้นจากงานเพื่อเตรียมพนักงานมาทดแทน การให้พนักงานออกจากงาน มีความโปร่งใส เป็นธรรม มีการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับผลประโยชน์ของพนักงานที่พ้นจากงาน การให้พนักงานออกจากงาน เป็นไปตามระเบียบ มีการจัดสวัสดิการให้กับพนักงานที่จะพ้นจากงาน

ประโยชน์การศึกษา

ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปเสนอเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงพัฒนา และแก้ไขปัญหาการบริหารงานบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลสามขา อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรที่มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการที่ดีต่อไป